

עפ"ג 1467/10/16 - ד' כ' נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 1467-10-16 כ' נ' מדינת ישראל

לפני: כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד

כבוד השופטת זהבה בוסתן

כבוד השופטת נאוה בכור

המערער ד' כ'

נגד

המשיב מדינת ישראל

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בראשון לציון מיום 19.9.2016, לפיו המערער הורשע בתום שמיעת ראיות בעבירות של איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין והתנהגות פרועה במקום ציבורי, עבירה לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין, ונגזרו עליו העונשים הבאים:

(א) מאסר על תנאי למשך 7 חודשים, שירצה אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירת אלימות מסוג פשע כלפי הגוף.

(ב) מאסר על תנאי למשך 4 חודשים, שירצה אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירת אלימות מסוג עוון לרבות איומים.

(ג) תשלום קנס כספי בסך 500 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתו.

(ד) תשלום פיצוי למתלוננים בסך 1,000 ₪

2. על פי עובדות כתב האישום וממצאי הכרעת הדין, ביום 29.4.2014 בסמוך לשעה 12:40, הגיע המערער לסניף קופת חולים לאומית ברח' רוטשילד 7 בראשל"צ. הוא עמד בפתח חדרה של המתלוננת, אחראית קשרי לקוחות, והחל לצעוק ולהלין על כך שנתנה שירות ללקוח אחר בסניף. בהמשך, נכנס המערער למשרדה של המתלוננת וצעק.

בתגובה לדברי המתלוננת שתזמין משטרה, קילל אותה המערער: "יא שרמוטה, את תראי אני אתלונן נגדך", "גנבת זונה", "מזדיינת בתחת".

מאבטח בסניף ניגש למערער וביקש ממנו להציג לו תעודה מזהה. בתגובה קילל אותו המערער: "לך תזדיין אני לא אראה לך שום דבר".

כשהוביל המאבטח את המערער לדלת היציאה מהסניף, קילל אותו המערער במילים "לך לרוסיה יא רוסי".

מסריח" ואיים עליו ש"זמין מישהו שיטפל בו".

3. עיקרי הודעת הערעור שהגיש המערער נושא פסק דין זה והחלטה שנתן ביהמ"ש, במושב שחלקו שונה, נוגעים לכשל בייצוגו של המערער ע"י עו"ד גל וולף מטעם הסנגוריה הציבורית, שייצג אותו בבית המשפט קמא.

4. לאחר שעיינו בפרוטוקול הדיון בביהמ"ש קמא, בראיות שהוצגו בפניו, בהודעת הערעור ושמענו טיעונים ארוכים מפי המערער (ראה עמ' 3-9 לפרוטוקול) ולאחר שקיבלנו את תגובת עו"ד וולף, החלטנו לדחות את טענותיו באשר לכשל בייצוג, שגרם לטענתו להרשעתו, אך לפני משורת הדין אפשרנו לו להגיש הודעת ערעור שלא תתייחס עוד לטענותיו באשר לכשל בייצוגו (ראה ההחלטה מיום 16/7/17 שהיא חלק מפסק דין זה).

5. בהודעת הערעור שהגיש המערער ביום 4/11/17 ובטיעוניו בפניו ביום 27/9/18 חזר המערער באריכות על טענותיו באשר לכשל בייצוגו, למחיקת סרטוני אבטחה שצולמו, לטענתו, על ידי 12 מצלמות, לאי ביצוע איכון על מיקומו בזמן הרלוונטי ולהתעללות השוטרים בו בזמן החקירה.

6. ב"כ המשיבה טענה שהכרעת הדין מבוססת על אמון שנתן בימ"ש קמא בעדויות המתלוננת והמאבטח ועל חוסר אמון בגרסת המערער ולטענתו באשר למניע שגרם לעלילה שלטענתו נרקמה נגדו.

לטענתה, אין נפקות לכך שלא נערך איכון באשר למיקומו של המערער שכן הוא לא מכחיש שהיה נוכח בזמן האירוע במקום בו הוא התרחש וגם נוכחותם של המתלוננת, המאבטח והאדם שהתנהג כלפיו שלא כראוי, כפי שכתב במכתב התלונה למנכ"ל קופ"ח לאומית נ/1, לא הוכחה.

7. באשר לעונש טענה ב"כ המשיבה שבימ"ש קמא גילה אמפתיה למערער ולכן הסתפק בענישה שעיקרה צופה פני עתיד.

8. עיון בהכרעת הדין של בימ"ש קמא, שתמציתה הובאה בעמ' 3-4 להחלטה מיום 16.7.17, מעלה שהיא מבוססת על אמון שנתן בימ"ש קמא בעדויותיהם של המתלוננת והמאבטח ועל צפייתו בסרטוני האבטחה, לרבות באלה שחוקר המשטרה סלומון לא צפה בהם, ואשר הראו את כל שקרה באירוע לכל אורכו, למעט חמש וחצי דקות, ואף את העימות בינו לבין בני הזוג שקדם לאירוע ושיחת הטלפון למשטרה שנראית בבירור ושתמליל שלה ת/8 הוגש לבימ"ש קמא.

9. אין בעובדה שלא נערך איכון מיקומו של המערער בזמן קרות האירוע כדי לפגוע בהגנת המערער, שכן הוא לא הכחיש את דבר נוכחותו במקום האירוע יחד עם המתלוננת, המאבטח וזוג האנשים שאיתם התעמת.

10. לאור האמור לעיל, ובהתחשב בכלל לפיו ערכאת ערעור לא מתערבת בממצאים שנקבעו ע"י הערכאה הדיונית על סמך אמון או חוסר אמון שנתן בעדים שהופיעו בפניו, למעט מקרים חריגים, שמקרה זה לא נמנה עליהם, אנו דוחים את הערעור כלפי הרשעת המערער.

11. הלכה ידועה היא כי ערכאת הערעור תטה שלא להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית. הטעם לכך נעוץ בעובדה שהערכאה הדיונית היא זו ששומעת את העדים ומתרשמת מהם באופן בלתי אמצעי, ועל כן בידה הכלים הטובים ביותר לקבוע ממצאים אלה.

בע"פ 936/14 אמבסגר אברהם נ' מדינת ישראל (31.8.2014) נאמר כדלקמן:

"נחזור ונזכיר, בהקשר זה, את ההלכה המושרשת לפיה לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בממצאי עובדה ובקביעות מהימנות שנעשו על-ידי הערכאה הדיונית. זאת, בשל היתרון האינהרנטי המוקנה לערכאה הדיונית, אשר יכולה להתרשם באורח בלתי אמצעי מן העדים, מהאופן שבו הם מסרו את עדותם, מהתנהגותם על דוכן העדים, וכיוצא באלה דברים".

גם בע"פ 9141/10 סטואר נ' מדינת ישראל פסקה מ"ט (28.4.2014) נאמר כי:

"הלכה ידועה, כי ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בממצאי עובדה ובקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן, ולא בנקל תשים עצמה בנעליה של אותה ערכאה (ראו, למשל, ע"פ פרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה ע"ח (2013)). הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר עסקין בקביעות מהימנות, שכן הערכאה הדיונית שמעה את העדויות, התרשמה מהן באופן בלתי אמצעי ובחנה אותן לאשורן, בשונה מערכאת הערעור".

אכן, כלל "אי ההתערבות" אינו כלל הרמטי, אך יש לחרוג ממנו רק במקרים נדירים כאשר השופט לא הפיק את התועלת מהעדים ומשמיעתם (ראו: ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל (5.10.2000)) או כאשר המסכת העובדתית שנקבעה על ידי בית משפט קמא אינה מתקבלת על הדעת לאור חומר הראיות (ראו: ע"פ (מחוזי מרכז) 57513-07-15 זצני נ' מדינת ישראל (24.5.2016)).

יפים בהקשר זה הדברים שנפסקו בע"פ 7758/04 עבד אלקאדר נ' מדינת ישראל (2007):

"לא מספיק להצביע על שורה של תמיהות לגבי קביעותיה של הערכאה הדיונית, אפילו הן רבות, אפילו מי מהן נותרו בלא הסבר, כדי לסטות מהלכה זו, אלא צריך שתהיינה עובדות המראות בעליל שהשופט לא יכול היה להתרשם כפי שהתרשם".

12. הנטייה של ערכאת הערעור שלא להתערב בממצאי מהימנות העדים שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית גוברת כאשר מדובר בקביעות מהימנות הנעשות בהתייחס לעדותו של קורבן עבירת מין. על הטעמים לכך עמד בית המשפט העליון בע"פ 6375/02 בבקוב נ' מדינת ישראל, פד"י נח(2) 419, 425-426 (2004):

"במקרה כזה, מעצם טיבו, עוסקת העדות בנושא שהוא טראומטי ואינטימי כאחד, ולפיכך מתעורר, לעיתים, קושי במתן עדות ברורה ורהוטה. בנסיבות כאלה, הטון, אופן הדיבור, שפת הגוף, וכל אותם גורמים שאינם שייכים ישירות לעולם התוכן, מקבלים משקל חשוב עוד יותר".

ראו אף דברי בית המשפט העליון בהקשר זה בע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007), עת דן בערעור על הרשעה בעבירת אונס של מתלוננת על ידי נהג מונית שהסיע אותה מספר פעמים בעבר, טרם המקרה:

"מטבע הדברים, לפנינו פרשה של יחסים אינטימיים, אשר עדים ישירים לה רק שניים - המערער והמתלוננת. בסופו של יום, גורלו של הליך מסוג זה מוכרע בעיקרו על בסיס מהימנות עדויות המעורבים הישירים באירוע, וייחוס המשקל הראוי לעדויותיהם.

...

מטבעם של דברים, לערכאה הדיונית עדיפות בולטת על-פני ערכאת הערעור בהערכת אמינות העדים על בסיס התרשמותה מאיכותם באמצעות החושים האנושיים. הערכתה מתבססת על התנהגות העדים, על רקע נסיבות הענין, ואותות האמת המתגלים במהלך המשפט (סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971). בהערכת העדויות כאמור, נעזרת הערכאה הדיונית גם בכלי ניתוח אנליטיים, המסייעים בבחינת העדויות וקביעת משקלן, וכך בשילוב בין פעולת החושים לבין ניתוח הראיות בכלי ההיגיון, נקבעים הממצאים העובדתיים. ערכאת הערעור חסרה את מימד ההתרשמות מן העדים באמצעות החושים. אולם בידיה כלי ניתוח אנליטיים שבאמצעותם היא מעבירה במבחן הביקורת את קביעות הערכאה הדיונית. בהינתן המשקל הרב של התרשמות הערכאה הדיונית מן העדים, נוטה ערכאת הערעור שלא להתערב בקביעות מהימנות, אלא אם כן קביעות אלה אינן עומדות במבחן הניתוח הרציונאלי של האירועים והנתונים, כפי שאלה משתקפים בתשתית הראיות כולה."

ובהמשך:

"יתרונה של הערכאה הדיונית בקביעת מהימנות גרסאות וקביעת ממצאי עובדות על יסודן בולט במיוחד בעבירות מין, שבהן קביעת הממצאים מתבססת על גרסאות סותרות של שני המעורבים בפרשה, והאפשרות להיעזר בעדויות אובייקטיביות, חיצוניות לאירוע, היא מוגבלת ביותר. בנסיבות אלה, התרשמות באמצעות החושים וסימני האמת העולים במשפט, מקבלת חשיבות וערך מיוחדים. במצבים כאלה, היקפה של התערבות ערכאת הערעור בשאלות מהימנות גרסאות תוגבל למקרים בהם מסקנות הערכאה הדיונית אינן מתיישבות עם נתונים אובייקטיביים שהוכחו, ואינן עולות בקנה אחד עם הניתוח האנליטי של הראיות שהובאו ועם מושכלות החיים וההתנהגות האנושית."

13. באשר לטענת המערער כי סבל מהתעללות בזמן החקירה, טענה זו נטענה בעלמא ומכל מקום הוא הגיש לענין זה תלונה במח"ש.

14. באשר לעונש שהוטל על המערער, שעיקרו מאסר מותנה, הוא אינו מצדיק הקלה למרות נימוקי המערער, שכן מדובר בהתנהגות מזלזלת כלפי המתלוננת והתנהגות מזלזלת ומאיימת כלפי המאבטח, שמילאו בזמן האירוע את התפקידים שהוטלו עליהם למלא כעובדי ציבור וכשומרי הסדר במקום עבודתם.

14. אנו דוחים את הערעור גם כלפי גזר הדין.

ניתן היום, כז' סיון תשע"ח (10 יוני 2018) במעמד ב"כ המשיבה והמערער.

אברהם טל, נשיא
אב"ד
זהבה בוסתן, שופטת
נאוה בכור, שופטת